

Karar Sayısı : 2017/10184

28/2/2017 tarihli ve 6846 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşması"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 7/4/2017 tarihli ve 12183083 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 1/5/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Binali YILDIRIM

Başbakan

N. CANİKLİ

Başbakan Yardımcısı

M. ŞİMŞEK

Başbakan Yardımcısı

N. KURTULMUŞ

Başbakan Yardımcısı

Y. T. TÜRKES

Başbakan Yardımcısı

V. KAYNAK

Başbakan Yardımcısı

B. BOZDAĞ

Adalet Bakanı

F. B. SAYAN KAYA

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

Ö. ÇELİK

Avrupa Birliği Bakanı

F. ÖZLÜ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

M. MÜEZZİNOĞLU

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. ÖZHASEKİ

Çevre ve Şehircilik Bakanı

S. SOYLU

Dışişleri Bakanı V.

M. ÖZHASEKİ

Ekonomi Bakanı V.

B. BOZDAĞ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı V.

A. Ç. KILIÇ

Gençlik ve Spor Bakanı

F. ÇELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

B. TÜFENKÇİ

Gümrük ve Ticaret Bakanı

S. SOYLU

İçişleri Bakanı

L. ELVAN

Kalkınma Bakanı

R. AKDAĞ

Kültür ve Turizm Bakanı V.

N. AĞBAL

Maliye Bakanı

İ. YILMAZ

Milli Eğitim Bakanı

F. IŞIK

Milli Savunma Bakanı

V. EROĞLU

Orman ve Su İşleri Bakanı

R. AKDAĞ

Sağlık Bakanı

F. ÇELİK

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı V.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ

İLE

NIJER CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ

ARASINDA

ASKERÎ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE

BİLİMSEL İŞ BİRLİĞİ

ÇERÇEVE ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE NİJER HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSEL İŞ BİRLİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" veya "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır),

Birleşmiş Milletler Şartı'nın amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Tarafların egemenliği ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde çeşitli askerî alanlarda iş birliğinin, iki ülkenin ortak menfaatlerine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

İki ülke arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, ulusal kanunlar ve uluslararası anlaşmaların kuralları temelinde geliştirilmesi ihtiyacını belirterek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I AMAÇ

İşbu Anlaşmayla Taraflar, Madde IV' de belirtilen askerî iş birliğini geliştirmek amacıyla ilişkileri hususunda hukuki bir çerçeve oluşturmayı taahhüt ederler.

MADDE II KAPSAM

İşbu Anlaşma, Madde IV' de belirtilen ve bu Anlaşma çerçevesinde yapılacak uygulama mutabakat muhtıraları, protokoller ve diğer teknik düzenlemeler ile belirlenecek alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe mübadelesine ilişkindir.

MADDE III TANIMLAR

Bu anlaşmanın amaçları için, kullanılan terimler aşağıdaki anlamları ifade etmektedir:

- "Gönderen Devlet"** : "Kabul Eden Devlete" personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
- "Kabul Eden Devlet"** : "Gönderen Devlet" tarafından gönderilen personel, malzeme ve teçhizatı ülkesinde bulunduran Tarafı ifade eder.
- "Misafir Personel"** : Taraflardan birinin diğer Tarafa gönderdiği askerî ya da sivil personeli ifade eder.
- "Aile Bireyleri"** : Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.
- "Kıdemli Personel"** : gönderilen personelin faaliyetlerine nezaret ve kontrol etmeye yetkili, Gönderen Devletin ulusal mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir Personel arasındaki en kıdemli personeli ifade eder.
- "İş Birliği"** : Tarafların ortak şekilde düzenledikleri faaliyetleri ifade eder.

MADDE IV ASKERİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

İşbu Anlaşma; personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe mübadelesi hususunda aşağıdaki alanlarda uygulanır:

1. Askerî eğitim ve öğretim,
2. Askerî kurumlar arasında iş birliği ve temas ziyaretleri,
3. Tatbikat/eğitilere katılım sağlanması, tatbikatlara gözlemci gönderilmesi,
4. Savunma sanayi,
5. Silahlı Kuvvetler arasında askerî iş birliği,
6. Silahlı Kuvvetlerin teşkilat yapısı, teçhizatı ve personel yönetimi,
7. Askerî istihbarat,
8. Lojistik,
9. Askerî tıp ve sağlık hizmetleri,
10. Muhabere, elektronik ve bilgi sistemleri,
11. Barışı koruma ve insani yardım operasyonları,
12. Askerî hukuk sistemleri konusunda bilgi mübadelesi,
13. Haritacılık,
14. Mesleki gelişim amaçlı personel mübadelesi,
15. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırma,
16. Sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler.

MADDE V UYGULAMA VE İŞBİRLİĞİ ESASLARI

1. Bu iş birliğinin uygulanması, Tarafların kararına bağlı olarak, aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilecektir:
  - a. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları, Jandarma Komutanlıkları üst düzey görevlileri ve onların yardımcıları veya Taraflarca yetkilendirilen diğer görevlilerin toplantı ve ziyaretleri,
  - b. Her iki Tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe değişimi,
  - c. Askerî birlik ve kurumlarda ücretsiz olarak veya ücretli (cari veya indirilmiş ücret) karşılığında eğitim kursları ile öğretimlerin düzenlenmesi,
  - d. Benzer askerî kurumlar arasında irtibatlar,
  - e. Müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve kurslara sempozyumlara ve konferanslara katılım,
  - f. Fiilî atış uygulamalarını da içerecek şekilde askerî tatbikatlara katılım, bu askerî tatbikatlara gözlemci statüsünde iştirak, müşterek tatbikatların düzenlenmesi,
  - g. Bilgi ve eğitim malzemelerinin değişimi,
  - h. Hibe olarak veya bedeli karşılığında karşılıklı lojistik destek temininde ve mühimmat, malzeme ve hizmet değişiminde bulunulması.
2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla tamamlayıcı uygulama mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler akdedebilirler.

MADDE VI

YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK UYGULAMA PLANLARI

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasında yetkili makamlar şunlardır:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına : Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı,
Nijer Cumhuriyeti Hükümeti adına : Nijer Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı.

2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması için müşterek faaliyetlere ilişkin Yıllık Uygulama Planları hazırlayacaklardır. Yıllık Uygulama Planları, icra edilecek faaliyetlerin adını, kapsamını, tipini, zamanını, yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerecektir.

3. İş birliği, Tarafların karşılıklı çıkarları dikkate alınarak mütakabliyet esasının izin verdiği ölçüde gerçekleştirilecektir.

4. Bu Anlaşma, diğer anlaşmalar veya protokoller uyarınca Tarafların, hibe şeklinde veya bedeli mukabli birbirlerine verecekleri veya ortak üretecekleri malzemeler, teknik bilgi ve dokümanlar, önceden karşılıklı mutabakat sağlanmadan üçüncü bir ülkeye devredilmeyecektir.

5. Taraflar arasındaki iş birliği, Yıllık Uygulama Planında belirtilen tüm düzeylerde yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilecektir.

MADDE VII

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE TEÇHİZATIN GÜVENLİĞİ

1. Bu Anlaşma kapsamında temin edilen veya üretilen gizlilik dereceli tüm bilgiler, belgeler, maddi ve fikri mülkiyet hakları ile askerî malzeme, Taraflar arasında akdedilecek müteakip anlaşmalar çerçevesinde kullanımlarına uygun olarak mübadele edilecek, kullanılacak ve muhafaza edilecektir.

2. Taraflar bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen bilgi ve malzemeyi, eşit düzeyde gizlilik derecesi vererek koruyacak ve muhafaza edecektir. Taraflarca kullanılan gizlilik derecesi şu şekilde olacaktır:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İçin		Nijer Cumhuriyeti Hükümeti İçin	
Çok Gizli	Top Secret	Top Secret	Çok Gizli
Gizli	Secret	Secret	Gizli
Özel	Confidential	Confidential	Özel
Hizmete Özel	Diffusion Restreinte	Diffusion Restreinte	Hizmete Özel
Tasnif Dışı	Non Classé	Non classé	Tasnif Dışı

3. Taraflar, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen bilgi ve malzemeleri birbirlerine karşı kullanmayacaklardır.

4. Genel ve gizlilik dereceli bilgiler ve malzeme, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan Tarafın yazılı ön mutabakatı olmadan üçüncü bir tarafa işa edilemez.

5. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, sadece hükümetler arası kanallar yoluyla veya Taraflarca belirlenen güvenlik makamlarınca uygun bulunan diğer kanallardan mübadele edilecektir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenecektir.
6. Taraflar, anlaşma sona erdiğinde dahi, mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesinden sorumlu olmaya devam edeceklerdir.
7. Taraflar, iş birliği faaliyetlerinde patent ve telif hakları ile ticari sırlara ilişkin haklara ve kuralara saygı gösterecektir.
8. İhtiyaç duyulması halinde; Taraflar arasında, Madde IV'te belirtilen iş birliği alanlarının her birinde yetkili olan makamlar tarafından, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin transferi, kullanılması ve korunması konusunda özel anlaşmalar imzalanabilir.
9. Taraflar, devlet sırlarıyla ilgili konularda kısıtlamalar getirebilir.

MADDE VIII HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Askerî Personel ile Aile Bireyleri; giriş, ikamet ve çıkış dâhil, Kabul Eden Devlet ülkesinde buldukları sürece Kabul Eden Devletin yürürlükteki yasalarına ve düzenlemelerine ve yargı yetkisine tabi olacaklardır. Kabul Eden Devletin yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Gönderen Devletin mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüğü hallerde, her iki Devletin mevzuatında yer alan bir yaptırım türü uygulanacaktır.
2. Kabul Eden Devlet, Misafir Askerî Personel veya Aile Bireylerinden bir üyesinin tutuklanması halinde Gönderen Devleti derhal durumdan haberdar edecektir.
3. Misafir Askerî Personel veya Aile Bireylerinden herhangi birinin Kabul Eden Devlet tarafından yasal bir soruşturmaya veya bir davaya muhatap olması durumunda, bu kişiler Kabul Eden Devlet vatandaşlarına sağlanan haklardan aynı şekilde olmak koşulu ile uygun bir mühlet içinde adil ve eşit dava güvencelerinden yararlanacaklardır.
4. Kabul Eden Devletin kanunları Misafir Askerî Personel tarafından ihlal edildiği takdirde, Misafir Askerî Personelin faaliyetlerine son verilebilecektir.
5. Gönderen Devlet, Kabul Eden Devletin ülkesinde, Misafir Askerî Personel ile ilgili münhasır disiplin yargı yetkisini muhafaza edecektir. Gönderen Devletin Kıdemli Personeline, askerî hizmet ve disiplin konusunda kendi yasalarının hükümleri uyarınca, personeline disiplin tedbirlerini uygulama yetkisi verilmiştir.
6. Bununla birlikte, Kabul Eden Devletin yetkili askerî makamları emrindeki Misafir Askerî Personele görevin gerektirebileceği emirleri verebilir.

MADDE IX TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Bu Anlaşmanın uygulanması esnasında, ağır ihmal veya kasıtlı kusur olmasının herhangi bir önemi olmadan, üçüncü taraf tazminat talepleri de dâhil olmak üzere kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar ve ziyanlar için Kabul Eden Devletin mevzuatı geçerli olacaktır.
2. Taraflar, ağır ihmal veya kasıtlı kusur durumları haricinde, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında Misafir Askerî Personelin yaralanması veya ölümü halinde birbirlerinden tazminat talebinde bulunmayacaklardır.

3. Taraflar, ağır ihmal veya kasıtlı kusur durumları haricinde, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında çevreye veya kamu mallarına verilen zarar/zıyan için birbirlerinden tazminat talebinde bulunmayacaklardır.

4. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır kusur veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirleyecektir.

MADDE X İDARİ HUSUSLAR

1. Misafir Askerî Personel ve Aile Bireyleri, diplomatik dokunulmazlık imtiyazlarına sahip olmayacaktır.

2. Taraflarca aksi yönde bir karar alınmadıkça, Misafir Personele bu Anlaşma çerçevesinde öngörülenler dışında başka görevler verilmeyecektir.

3. Misafir Askerî Personel, Kabul Eden Devletin emsal personeline uygulanan idari uygulamalara tabi olacaktır.

4. Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemeler ile aksine karar verilmedikçe, Gönderen Devletin Askerî Personeli kendi milli üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında, bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat Kabul Eden Devlet tarafından sağlanacaktır.

5. Gönderen Devlet, gerekli gördüğünde personelinin geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Devlet, Gönderen Devletten böyle bir talep aldığı anda, geri çağırılan personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alacaktır.

6. İstisna teşkil eden idari hususlar, bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller veya teknik düzenlemelerde belirlenecektir.

7. Tüm Misafir Personel ve Aile Bireyleri, orduevleri ve askerî kantinlerden Kabul Eden Devletin düzenlemeleri çerçevesinde yararlanabilirler.

8. Misafir Personel veya Aile Bireylerinden herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Devlet, Gönderen Devleti durumdan haberdar edecek, ölen kişinin cenazesinin sıhhi koruma dâhil uluslararası havaalanına kadar nakledilmesini sağlayacaktır. Gönderen Devlet cenazenin ülkesine gönderilmesini sağlayacaktır.

9. Misafir Askerî Personel, çevreye zarar verici tüm faaliyetlerden kaçınarak çevreyi koruma konusuna ilişkin yürürlükte olan düzenlemelerine uyacaktır.

MADDE XI SAĞLIK DESTEĞİ

1. Misafir Personel, bu Anlaşma gereği herhangi bir faaliyeti gerçekleştirebilecek ölçüde sağlık bakımından uygun olacaktır.

2. Misafir Personel ve Aile Bireyleri, Kabul Eden Devlet askerî hastanelerinde ücretsiz ve Kabul Eden Devletin kendi askerî personeli ve aileleri ile eşit şartlarda acil muayene, ilk yardım ve acil dış tedavisi imkânlarından yararlanacaklardır.

3. Tıbbi muayeneler ilgili olarak daha sonraki anlaşmalarda karşılıklı olarak aksine bir hüküm kararlaştırılmadıkça, diş protezi, görsel, işitsel ve diğer yardımcı teçhizat gerektiren sağlık harcamalarının karşılanması ücretsiz sağlık hizmetlerinin dışında tutulacaktır. Uzun süreli tedavi, ilaç ve belirtilen sağlık harcamalarının karşılanması ile hastalanan kişinin ülkesine gönderilme masrafları Gönderen Devlet tarafından ödenecektir.

4. Sivil kurumlarca Misafir Personel ve Aile Bireylerine sağlanan sağlık hizmetlerine ilişkin her türlü gider personelin kendisi tarafından ödenecektir.

MADDE XII
MALİ HUSUSLAR

1. İşbu Anlaşmanın kapsamında dâhil edilen faaliyetlerinden dolayı Misafir Personelin maaş, lojman masrafı, yemek hizmeti, ulaştırma, gündelik masraflar ve diğer mali haklarından, Gönderen Devlet sorumlu olacaktır.

2. Faaliyetlerin ücretsiz olarak veya cari/indirilmiş ücret karşılığında düzenlenmesine Kabul Eden Devlet karar verecektir.

3. Misafir Personel Kabul Eden Devleti kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Aile Bireylerinin borçlarını tasfiye edecektir. Beklenmedik bir geri çekme halinde, Misafir Personel ve Aile Bireylerinin borçları Kabul Eden Devlet tarafından düzenlenecek faturaya istinaden Gönderen Devlet tarafından ödenecektir.

4. Misafir Personel ve Yakınları, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Devletin yürürlükteki vergi mevzuatına tabi olacaklardır.

5. Eğitim ve öğretim ücretli olduğunda, Gönderen Devlet ilgili bedellerin ödemesini, bu eğitim ve öğretimlerin sona ermesini müteakiben 30 gün içinde, Kabul Eden Devlet tarafından bildirilen banka hesabına yatırmak suretiyle ödeyecektir.

MADDE XIII
GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ile Aile Bireyleri, Kabul Eden Devletin yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki yasal hükümlerine uyacaklardır.

2. Misafir Personel ile Aile Bireyleri, Kabul Eden Devletin ülkesine giriş ve çıkışlarda bu Devletin pasaport ve gümrük ile ilgili düzenlemelerine tabi olacaktır. Ancak, Kabul Eden Devlet idari işlemlerde kolaylık sağlayacaktır.

MADDE XIV
TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşmanın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemeyecek ve diğer devletlerin çıkarları, güvenliği ve ülke bütünlüğüne karşı kullanılmayacaktır.

MADDE XV
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLENMESİ

1. İşbu Anlaşmanın uygulanma ve yorumlanması ile ilgili tüm anlaşmazlıklar, Taraflar arasında en alt düzeyde yapılacak müzakereler ve istişareler aracılığıyla çözülecektir. Taraflar, anlaşmazlığın çözümü için uluslar arası mahkemeye ya da üçüncü bir tarafa başvurmayacaktır.

2. 60 (altmış) gün sonunda, anlaşmazlık sürüyorsa, Taraflar 30 (otuz) gün içinde görüşmelere başlayacaktır. Müteakip 60 (altmış) gün içinde herhangi bir çözüme ulaşılamazsa, Taraflardan her biri diplomatik yoldan gönderilecek yazılı bildirim aracılığıyla bu Anlaşmayı sonlandırabilir. Anlaşma, en son bildirimden sonra 90 (doksan) günde sona erer.

MADDE XVI

TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

1. Taraflardan her biri gerektiğinde Anlaşmanın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik yollarla önerebilecektir. Yazılı bildirimden sonra 30 (otuz) gün içinde istişareler başlayacaktır. İstişarelerin başlamasının ardından 60 (altmış) gün içinde herhangi bir sonuç alınamazsa, Taraflardan her biri diplomatik yoldan gönderilecek yazılı bildirim aracılığıyla bu Anlaşmayı sonlandırabilir. Anlaşma, en son bildirimden sonra 90 (doksan) günde sona erer.

2. Üzerinde mutabık olunan değişiklikler, İşbu Anlaşmanın XVIII. Madde'sinde belirtilen usullere uygun olarak yürürlüğe girecektir.

MADDE XVII

YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma, yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 5 yıllık süre için yürürlükte kalacaktır.

2. Bu Anlaşma, süresinin bitiminden 90 gün önce taraflardan biri Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, birer yıllık süreler için zımnen uzayacaktır.

3. Taraflardan biri, diğer Tarafın bu Anlaşmanın hükümlerine uymadığı veya uyamadığını tespit etmesi durumunda, görüşme önerisinde bulunabilecektir. Bu durumda, görüşmeler yazılı bildirim alınmasından sonra 30 gün içinde başlayacaktır. Görüşmelerin başlangıcından sonra 60 gün içinde herhangi bir sonuç alınamazsa, Taraflardan biri, diplomatik yoldan gönderilecek yazılı bildirim ile İşbu Anlaşmayı sona erdirebilecektir. Anlaşma, en son bildirimden sonra 90 (doksan) günde sona erer.

4. Bu Anlaşmanın sona ermesi, devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemeyecektir.

MADDE XVIII

ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yoldan bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE XIX
METİN VE İMZA

Bu Anlaşma, Türkçe ve Fransızca dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Bu Anlaşma, Ankara (30/05/2013) ve Niamey'de (10/07/2013) farklı tarihlerde imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

NİJER CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

İMZA :

İMZA :

İSİM : Necdet ÖZEL

İSİM : Seyni GARBA

UNVAN : Genelkurmay Başkanı

UNVAN : Genelkurmay Başkanı

**PROJET D'ACCORD CADRE DE COOPERATION
DE FORMATION, TECHNIQUE ET SCIENTIFIQUE
DANS LE DOMAINE MILITAIRE ENTRE
LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DE TURQUIE
ET
LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DU NIGER**

ACCORD CADRE DE COOPERATION DE FORMATION, TECHNIQUE ET SCIENTIFIQUE DANS LE DOMAINE MILITAIRE ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DE TURQUIE ET LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DU NIGER

Le Gouvernement de la République de Turquie et le Gouvernement de la République du Niger
(ci après dénommés « la Partie » ou « les Parties ») ;

Réaffirmant leur attachement aux buts et principes de la Charte des Nations Unies,

Soulignant que la coopération entre les deux Parties dans les différents domaines militaires sur la
base de la souveraineté et les principes d'égalité contribuera à l'intérêt commun des deux pays,

Affirmant le besoin de développer les relations d'amitié existantes entre les deux pays sur la base
des législations nationales et des règles des accords internationaux,

Ont convenu de ce qui suit ;

ARTICLE I

OBJET DE L'ACCORD

Par le présent Accord, les Parties s'engagent à créer un cadre juridique à leurs relations en vue de
développer la coopération militaire dans les domaines spécifiés à l'Article IV.

ARTICLE II

CHAMP D'APPLICATION

Le présent Accord est relatif à l'échange du personnel, de matériels, d'équipements, d'informations
et d'expériences dans les domaines définis à l'article IV et dans les autres domaines qui seront
déterminés par des mémorandums d'entente d'application, des protocoles et des autres
régulations techniques conclus dans le cadre de cet Accord.

ARTICLE III

DEFINITIONS

Aux fins de cet Accord, les termes utilisés sont définis comme suit.

1. « **L'Etat d'envoi** » : signifie la Partie qui envoie du personnel, du matériel et de l'équipement à
« l'Etat d'accueil » ;
2. « **L'Etat d'accueil** » : signifie la Partie dont le territoire reçoit du personnel, du matériel et de
l'équipement envoyé par « l'Etat d'envoi » ;
3. « **Le Personnel visiteur** » : signifie les personnes militaires/civils qui sont envoyées par
chacune des Parties à l'autre ;
4. « **Les Personnes à charge** » : signifie les époux et les enfants à la charge du « personnel
visiteur » conformément à la législation nationale ;
5. « **Le Supérieur** » : signifie le personnel, nommé conformément à la législation nationale de
l'Etat d'envoi, qui a le grade le plus élevé parmi le Personnel visiteur et qui est autorisé à
superviser les activités dudit personnel et à les contrôler ;
6. « **La Coopération** » : signifie les activités organisées communément par les Parties.

ARTICLE IV

DOMAINES DE COOPERATION MILITAIRE

Le présent Accord s'applique aux échanges du personnel, matériels, équipements, informations et expériences dans les domaines ci après :

1. La formation et l'instruction militaire ;
2. Les échanges entre les institutions militaires et les visites de contact ;
3. La participation aux exercices/formations et l'envoi d'observateurs aux exercices ;
4. L'industrie de défense ;
5. La coopération militaire entre les Forces Armées ;
6. La structure organisationnelle, les équipements et l'administration du personnel des Forces Armées ;
7. Le renseignement militaire ;
8. La logistique ;
9. La médecine et les services de santé militaires ;
10. Les systèmes de communication, de l'électronique et de l'information ;
11. Les opérations de maintien de la paix et d'aide humanitaire ;
12. L'échange d'information sur les systèmes légaux militaires ;
13. La cartographie ;
14. L'échange de personnel pour le développement professionnel ;
15. La recherche scientifique et technique militaire ;
16. Les activités sociales, sportives et culturelles.

ARTICLE V

PRINCIPES D'EXECUTION ET DE COOPERATION

1. La mise en œuvre de cette coopération s'effectuera, à l'initiative des Parties à travers les points suivants :
  - a. Visites et réunions des Ministres de la Défense, des Chefs d'Etat-major Généraux, les hauts responsables de la Gendarmerie Nationale ainsi que leurs adjoints ou d'autres fonctionnaires désignés par les Parties ;
  - b. Echange d'expérience entre les experts des Parties dans divers domaines d'activités ;
  - c. Organisation de stages de formation et d'instructions à titre gratuit ou onéreux (prix courant ou réduit) dans les unités et les institutions militaires ;
  - d. Contact entre les institutions militaires équivalentes ;
  - e. Organisation de débats, de consultations, de réunions communes et participation aux cours, symposiums et conférences ;
  - f. Participation aux exercices militaires y compris les exercices de tir réel, en qualité d'observateurs, et organisation d'exercices conjoints ;
  - g. Echange d'informations et de matériels de formation ;
  - h. Fourniture de soutien logistique mutuel et cession de munitions, d'équipements et de services, sous forme de dons ou à titre onéreux.
2. Les Parties peuvent conclure des mémorandums d'entente d'application complémentaires, des protocoles et des dispositions dans le cadre de l'application de cet Accord.

ARTICLE VI

AUTORITES COMPETENTES ET PLANS D'APPLICATION ANNUELS

1. Les autorités compétentes pour l'exécution de cet accord sont :
Pour le Gouvernement de la République de Turquie : L'Etat-major Général de la République de Turquie ;
Pour le Gouvernement de la République du Niger : L'Etat-major des Armées de la République du Niger ;
2. Les Parties établissent les Plans d'Application Annuels concernant les activités conjointes pour la mise en œuvre de cet Accord. Les Plans d'Application Annuels doivent comporter le nom, la portée, le type, la date, le lieu, les institutions d'exécution, les aspects financiers et d'autres détails sur les activités qui seront menées ;
3. La coopération est établie, en tenant compte des intérêts de chacune des Parties, dans la mesure où le principe de la réciprocité le permet ;
4. Les moyens matériels, l'information technique et les documents que les Parties pourront produire en commun ou échanger, soit sous forme de dons, soit à titre onéreux, dans le cadre de cet Accord, d'autres accords ou protocoles, ne doivent pas être transférés à un pays tiers sans consentement mutuel préalable ;
5. La coopération entre les Parties doit être renforcée à travers des visites réciproques à tous les niveaux prévus dans le Plan d' Application Annuel.

ARTICLE VII

SECURITE DE L'INFORMATION ET DE L'EQUIPEMENT CLASSIFIES

1. Toutes les informations, documents, droits de propriété physique et intellectuelle et les équipements militaires de catégorie classifiée fournis ou produits en vertu de cet Accord seront échangés, utilisés et protégés conformément à leur usage, dans le cadre des Accords ultérieurs conclus entre les Parties ;
2. Les Parties doivent protéger et préserver l'information et le matériel échangé dans le cadre de cet Accord, en les appliquant au même degré de confidentialité. Le degré de confidentialité qui est utilisé par les Parties est comme suit :

Pour le Gouvernement de la République de Turquie		Pour le Gouvernement de la République du Niger	
Çok Gizli	Top Secret	Top Secret	Çok Gizli
Gizli	Secret	Secret	Gizli
Özel	Confidential	Confidential	Özel
Hizmete Özel	Diffusion Restreinte	Diffusion Restreinte	Hizmete Özel
Tasnif Dışı	Non Classé	Non classé	Tasnif Dışı

3. Les Parties ne doivent pas utiliser l'information et les matériels échangés dans le cadre de cet Accord l'une contre l'autre ;
4. Les informations générales et les informations sur les matériels classifiés ne peuvent être divulguées à une tierce partie sans le consentement écrit préalable de la Partie qui les a fournies ;

5. Les informations et matériels classifiés doivent seulement être échangés par les voies intergouvernementales ou les autres voies approuvées par les autorités de sécurité désignées par les Parties. Le degré de confidentialité de l'information est déterminé par la Partie qui fournit l'information ;
6. La responsabilité des Parties quant à la protection de l'information classifiée et la prévention de la levée du degré de confidentialité doit continuer même après la fin de l'Accord ;
7. Les Parties doivent respecter les droits et les règles régissant les droits d'auteur, les brevets et les secrets commerciaux, dans leurs activités de coopération ;
8. En cas de nécessité, des accords particuliers, concernant le transfert, l'utilisation et la protection des informations et matériels classifiés et échangés dans le cadre de cet Accord peuvent être signés, par les autorités compétentes dans chacun des domaines de coopération mentionnée à l'Article IV.
9. Les Parties peuvent imposer des restrictions sur les questions impliquant les secrets d'Etat.

ARTICLE VIII

DISPOSITIONS LEGALES

1. Pendant la durée de leur présence dans l'Etat d'accueil, y compris à l'entrée, pendant le séjour et au départ, le personnel visiteur et les personnes à leur charge seront soumis aux lois et règlements en vigueur et au pouvoir judiciaire de l'Etat d'accueil. Dans le cas où la juridiction de l'Etat d'accueil s'est prononcée et si le verdict envisage une peine qui n'existe pas dans la législation de l'Etat d'envoi, un type de sanction qui existe déjà dans les législations des deux Etats, doit être appliqué ;
2. Au cas où un membre du personnel visiteur et/ou des personnes à leur charge sont arrêtés, l'Etat d'accueil doit en informer immédiatement l'Etat d'envoi ;
3. Au cas où un membre du personnel visiteur et/ou des personnes à leur charge font face à une investigation légale ou à un procès par l'Etat d'accueil, ils devront bénéficier de toutes les garanties d'un procès juste et équitable dans un délai raisonnable, au même titre que les citoyens de l'Etat d'accueil ;
4. L'Etat d'accueil peut mettre fin aux activités du personnel visiteur, en cas de violation de ses lois par ce dernier ;
5. L'Etat d'envoi doit disposer d'une instance disciplinaire exclusive concernant le personnel visiteur sur le territoire de l'Etat d'accueil. Le supérieur de l'Etat d'envoi est autorisé à appliquer des mesures disciplinaires à ses personnels conformément aux dispositions de ses propres lois sur le service militaire et de discipline ;
6. Toutefois, les autorités militaires de l'Etat d'accueil peuvent donner des ordres au personnel visiteur sous leur commandement, si la tâche le nécessite.

ARTICLE IX

DEMANDES D'INDEMNISATION

1. La législation de l'Etat d'accueil reste applicable quant aux pertes et dommages causés aux personnes, aux biens et à l'environnement, y compris les réclamations d'indemnisation des tierces parties, au cours de la mise en œuvre de cet Accord, peu importe qu'il y ait négligence grave ou faute intentionnelle ;
2. Les Parties s'engagent à ne pas réclamer d'indemnisation en cas de blessures ou décès du personnel visiteur durant la mise en œuvre des activités dans le cadre de cet Accord sauf lorsqu'il y a une négligence grave ou une faute intentionnelle ;

3. Les Parties s'engagent à ne pas réclamer d'indemnisation en cas de dommage/perte causés aux biens publics ou à l'environnement dans le cadre de la mise en œuvre du présent Accord sauf lorsqu'il y a une négligence grave ou une faute intentionnelle ;
4. Les Parties détermineront conjointement si la situation est issue d'une négligence grave ou une faute intentionnelle.

ARTICLE X

DISPOSITIONS ADMINISTRATIVES

1. Les privilèges de l'immunité diplomatique ne sont pas attribués au personnel visiteur et aux personnes à charge ;
2. Sauf Accord ultérieur contraire des Parties, aucune autre mission ne doit être confiée au personnel visiteur en dehors de celle prévue dans le cadre du présent Accord ;
3. Le Personnel visiteur est soumis au même traitement administratif que ses homologues de l'Etat d'accueil ;
4. A moins que le contraire soit décidé dans les mémorandums d'entente, les protocoles et les dispositions techniques signés dans le cadre du présent Accord, le personnel militaire de l'Etat d'envoi a le droit de porter son uniforme militaire national. L'Etat d'accueil doit fournir les équipements nécessaires pour l'exécution des activités lors de la mission ;
5. L'Etat d'envoi se réserve le droit de rappeler son personnel, s'il estime nécessaire. L'Etat d'accueil doit prendre les mesures nécessaires dans les plus brefs délais afin d'assurer le retour du personnel mentionné, lors qu'il en reçoit la demande ;
6. Les dispositions administratives exceptionnelles seront précisées dans d'autres mémorandums d'entente, protocoles et dispositions techniques signés dans le cadre du présent Accord ;
7. Tout personnel visiteur et les personnes à charge peuvent bénéficier des cercles et cantines militaires dans le cadre des règlements de l'Etat d'accueil ;
8. En cas de décès d'un membre du personnel visiteur ou de personnes à charge, l'Etat d'accueil en informe l'Etat d'envoi, assure le transport de la dépouille y compris la protection médicale jusqu'à un aéroport international. L'Etat d'envoi assure son rapatriement ;
9. Le personnel visiteur est tenu de respecter la réglementation en vigueur en matière de protection de l'environnement, en évitant toute action tendant à sa dégradation.

ARTICLE XI

SOUTIEN MEDICAL

1. Le personnel visiteur doit être médicalement apte à exercer toute activité en vertu du présent Accord ;
2. Le personnel visiteur et les personnes à charge bénéficieront des mêmes possibilités de consultation urgente, de premier secours et de soins dentaires urgents fournies aux personnels militaires de l'Etat d'accueil et les personnes à charge sans frais dans les hôpitaux militaires de l'Etat d'accueil ;
3. A moins que le contraire soit mutuellement décidé dans les accords ultérieurs relatifs aux soins médicaux, les prestations de santé qui nécessitent des prothèses dentaires, des équipements optiques, appareils auditifs et autres équipements auxiliaires seront exclues des services de santé sans frais. Les frais relatifs au traitement de longue durée, les médicaments et les prestations de santé précitées, ainsi que les frais de rapatriement du personnel malade sont à la charge de l'Etat d'envoi ;
4. Les frais de toute sorte de services de santé fournis au personnel visiteur et aux personnes à charge par les institutions civiles sont supportés par eux mêmes.

ARTICLE XII
DISPOSITIONS FINANCIERES

1. Le salaire, les frais de logement, de restauration, de transport ainsi que les frais journalier et autres droits financiers du personnel visiteur à l'occasion des activités rentrant dans le cadre du présent Accord incombent à l'Etat d'envoi ;
2. L'Etat d'accueil décidera si les activités sont organisées à titre gratuit ou à titre onéreux au prix courant/réduit ;
3. Le personnel visiteur doit liquider ses dettes personnelles et aussi celles des personnes à charge en quittant définitivement l'Etat d'accueil. En cas de retour anticipé, les dettes du personnel visiteur et celles des personnes à charge seront remboursées par l'Etat d'envoi en fonction de la facture établie par l'Etat d'accueil ;
4. Le personnel visiteur et les personnes à charge sont soumis à la législation fiscale en vigueur de l'Etat d'accueil, à leur entrée, pendant leur séjour et à leur départ ;
5. Lorsque la formation et l'instruction sont à titre onéreux, l'Etat d'envoi s'acquittera des frais afférents dans un compte bancaire précisé par l'Etat d'accueil dans un délai de trente (30) jours à compter de la fin de la formation et de l'instruction.

ARTICLE XIII
FORMALITES DOUANIERES ET DE PASSEPORT

1. Le personnel visiteur et les personnes à charge sont assujettis aux dispositions légales de l'Etat d'accueil régissant le séjour et le voyage des étrangers sur son territoire ;
2. Le personnel visiteur et les personnes à charge sont assujettis aux dispositions douanières et de passeport de l'Etat d'accueil à leur entrée et départ. L'Etat d'accueil doit leur faciliter les formalités administratives.

ARTICLE XIV
ENGAGEMENT DES PARTIES PAR D'AUTRES ACCORDS INTERNATIONAUX

Les dispositions de cet accord ne doivent ni affecter les engagements des Parties issus d'autres Accords Internationaux, ni être utilisés contre les intérêts, la sécurité et l'intégrité territoriale des autres Etats.

ARTICLE XV
REGLEMENT DES LITIGES

1. Tout litige relatif à l'application ou à l'interprétation du présent Accord sera réglé par consultations et négociations au niveau le plus bas possible entre les Parties. Les Parties n'auront pas recours à des tribunaux internationaux ou à des parties tierces pour le règlement du litige ;
2. Si après soixante (60) jours, le litige persiste, les Parties procéderont aux négociations dans trente (30) jours. Si aucune solution n'est trouvée dans les soixante (60) jours qui suivent, chaque Partie peut mettre fin à cet Accord, par notification écrite adressée par voie diplomatique, l'Accord prendra fin quatre vingt dix (90) jours après la dernière notification.

ARTICLE XVI
AMMENDEMENT ET REVISION

1. Chacune des Parties peut proposer par voie diplomatique, si nécessaire, l'amendement ou la révision du présent Accord. Les consultations commenceront dans les trente (30) jours après la notification écrite. Si aucun résultat n'est obtenu dans les soixante (60) jours après le début des consultations, l'une des Parties peut mettre fin à cet Accord, par notification écrite adressée par voie diplomatique, l'Accord prendra fin quatre vingt dix (90) jours après la dernière notification ;
2. Les amendements et révisions sur lesquels les Parties conviendront, entreront en vigueur conformément aux procédures prévues à l'Article XVIII du présent Accord.

ARTICLE XVII
VALIDITE ET DENONCIATION

1. La durée de cet Accord est de cinq (5) ans après son entrée en vigueur ;
2. A moins que l'une des Parties ne communique à l'autre son intention de dénoncer le présent Accord par une notification écrite par voie diplomatique quatre vingt dix (90) jours avant son terme, l'Accord sera reconduit tacitement à chaque fois, pour une année ;
3. Au cas où l'une des Parties constate que l'autre ne respecte pas les dispositions du présent Accord, ou est incapable de le faire, elle peut proposer des négociations. Dans ce cas, les négociations commenceront dans les trente (30) jours après la réception de la notification écrite. Si aucun résultat n'est obtenu dans les soixante (60) jours après le début des négociations, l'une des Parties peut mettre fin au présent Accord par notification écrite adressée par voie diplomatique, l'Accord prendra fin quatre vingt dix (90) jours après la dernière notification ;
4. La fin ou la dénonciation du présent Accord n'affecte pas les programmes et les activités en cours.

ARTICLE XVIII
RATIFICATION ET ENTREE EN VIGUEUR

Le présent Accord entrera en vigueur à la date de la réception de la dernière notification écrite par voie diplomatique, par les quelles les Parties se seront officiellement communiquées l'accomplissement des procédures légales respectives prévues à cet effet.

ARTICLE XIX
TEXTE ET SIGNATURE

Fait en deux exemplaires originaux en langues turque et française; les deux textes faisant également foi.

Il est signé à Ankara (30/05/2013) et à Niamey (16/07/2013) dans les différentes dates.

**POUR LE GOUVERNEMENT
DE LA REPUBLIQUE DE TURQUIE**

**POUR LE GOUVERNEMENT
DE LA REPUBLIQUE DU NIGER**

SIGNATURE :

SIGNATURE :

NOM : Necdét ÖZEL

NOM : Seyni GARBA

TITRE : Chef d'Etat-Major Général

TITRE : Chef d'Etat Major des Armées